

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Семенов Андрій Григорович
Контактний тел.	+38(061)764-67-50 (внутр. 265)
E-mail:	semenov.andriy.cpu@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=100
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача, а. 507, головний корпус КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» є нормативною для студентів бакалаврської програми спеціальності 051 Економіка (освітні програми: Економіка підприємства). Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 4,5 семестр (2,3 курс).

Курс передбачає ґрунтовне ознайомлення з діяльністю підприємств різноманітних форм власності, що дозволить студентам поглибити власні професійні навички. Всебічне вивчення діяльності підприємств сприятиме формуванню теоретичних та практичних знань студентів щодо виводу підприємства з фінансової кризи.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції, практичні, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: пояснення теоретичного матеріалу, розв'язання завдань, ознайомлення студентів із формами та видами підприємств, специфікою їх функціонування, специфікою формування їхнього капіталу.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на практичних заняттях у формі усних відповідей, самостійних робіт та підсумкових тематичних контрольних робіт.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 4 семестру здійснюється у формі заліку, після 5-го семестру – у формі письмового екзамену.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
10	300	120	64	-	56	180

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Обов'язкова/вибіркова
2020/2021	2	4	професійна	обов'язкова
2021/2022	3	5	професійна	обов'язкова

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Економіка підприємства» є формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Завдання навчальної дисципліни

- вивчення основ та теорій підприємства, його зовнішнього середовища господарювання.
- вивчення основних показників інвестиційно - інноваційної діяльності підприємства.
- вивчення рівня розвитку техніко-технологічної бази підприємства та його виробничої потужності.
- вивчення планування діяльності підприємства.
- вивчення головних чинників розвитку діяльності підприємства.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- економічні основи функціонування підприємств в умовах ринку;
- чинники, які впливають на ефективність роботи підприємств;
- економічний зміст ресурсів, структуру та форми ресурсного забезпечення;
- шляхи більш раціонального використання ресурсів;
- показники оцінки результативності діяльності підприємства.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- виконувати економічні розрахунки;
- проводити аналіз використання ресурсів;
- оцінювати діяльність підприємства з економічної точки зору;
- вишукувати резерви підвищення ефективності діяльності підприємства.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка, освітня програма: Економіка підприємства вивчення дисципліни «Економіка підприємства» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання** :

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК15. Здатність розробляти заходи з формування й використання виробничого потенціалу підприємства, всіх видів ресурсів за різними сферами діяльності підприємства.

СК 16. Здатність оцінювати вплив та враховувати зовнішні та внутрішні фактори при плануванні діяльності та розробці стратегій розвитку підприємства.

Програмні результати навчання

РН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

РН 26. Вміти координувати дії та контролювати процес формування й використання всіх видів ресурсів та виробничий процес на підприємстві за різними сферами діяльності підприємства.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Прак т (сем.)	Завдання для самостійної роботи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1 ВИДИ, СТРУКТУРА ПІДПРИЄМСТВ, ПЕРСОНАЛ, ІННОВАЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЇ.			
Тема № 1. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Види підприємств. 2) Організаційні форми підприємств. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема № 2. Ринок і продукція. Персонал	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Прак т (сем.)	Завдання для самостійної роботи
підприємства, продуктивність оплата праці.	i		1) Розрахунок продуктивності праці. 2) Види оплати праці. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема № 3. Інвестиції. Інноваційна діяльність	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Види грошових потоків. 2) Розрахунок грошового потоку. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема № 4. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Розрахунок виробничої потужність. 2) Структура технологічної бази. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки. 5 Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 1-4.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2			
ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПІДПРИЄМСТВ, ТОВАРНА, ЦІНОВА ПОЛІТИКА			
Тема № 5. Теорії та моделі підприємств	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Різновиди теорій підприємств. 2) Моделі діяльності підприємств. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема № 6. Зовнішнє середовище господарювання підприємств.	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Вплив зовнішнього середовища. 2) Фактори зовнішнього середовища. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема № 7. Товарна та цінова політика підприємства.	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Різновиди цінової політики підприємства. 2) Види товарної політики підприємства. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Прак т (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Тема № 8. Економічна ефективність виробництва	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Розрахунок виробничої потужності. 2) Структура технологічної бази. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки. 5 Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 5-8.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 3 ВИРОБНИЧА ПРОГРАМА, КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА			
Тема № 9. Обґрунтування виробничої програми	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Розрахунок виробничої програми. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема № 10. Інтелектуальний капітал	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Ознаки інтелектуального капіталу. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема № 11. Основний та оборотний капітал підприємства	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Розрахунок амортизації 2) Розрахунок зносу 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема №12. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика.	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Логістичні схеми. 2) Достатнє технічне забезпечення. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки. 5 Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 9-12
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 4 ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА У РИНКОВИХ УМОВАХ			
Тема № 13. Організація операційної діяльності	4	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Документообіг. 2) Організація документообігу.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Прак т (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема № 14. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Конкурентоздатність. 2) Забезпечення конкурентоздатності продукції. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема № 15. Функціонування підприємства у ринкових умовах	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Товар. 2) Види товарної політики. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема №16. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності підприємства.	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Ефективність. 2) Реструктуризація. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки. 5 Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 13-16.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на семінарських (практичних) заняттях, рішення задач, перевірки виконання тестових завдань, модульних контрольних робіт тощо. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та практичного заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі заліку та у формі письмового екзамену відповідно до графіка освітнього процесу шляхом визначення ступеню засвоєння студентом навчальної дисципліни за результатами виконання обов'язкових завдань поточного (модульного) контролю.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних, контрольних (модульних) завдань, тестів.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінювання виконання поточного та підсумкового тестування відбувається автоматично у відсотковій 100 бальній шкалі з подальшим переводом у бальну шкалу з округленням до цілого значення за допомогою відповідних коефіцієнтів.

Оцінка рівня роботи студента протягом семестру під час навчальних занять та самостійної роботи здійснюється у межах 60 балів. Вага екзамену у підсумковій оцінці складає 40 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

4 семестр

Поточне оцінювання під час навчальних занять та самостійної роботи										Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	M 1-4	T5	T6	T7	T8	M 5-8	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

5 семестр

Поточне оцінювання під час навчальних занять та самостійної роботи										Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T9	T10	T11	T12	M 9-12	T13	T14	T15	T16	M 13-16	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Для оцінювання відповідей та письмових робіт студентів у національній системі використовуються наступні критерії:

– рівню «відмінно» відповідає теоретично правильна і вичерпна відповідь на поставлене питання, у якій студент показав всебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння навчальної літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачене програмою дисципліни; виконання не менше 90% запропонованих завдань самостійних та контрольних робіт;

– рівню «добре» відповідає теоретично правильна, але не вичерпна відповідь на поставлене запитання, в цілому повне знання програмного матеріалу, успішне виконання запропонованого завдання і засвоєння матеріалу основної літератури; виконання не менше 75% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «задовільно» відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу дисципліни, але не зміг переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання рекомендованої літератури; виконання не менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «незадовільно» відповідає неправильна або неповна відповідь на запитання, у якій студент продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу; ухилився від аргументувань; показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів; виконав менше 60% запропонованих

завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Економічна енциклопедія : У 3 т. / [редкол. : С.В.Мочерний (відп. ред.) та ін.]. –К. : Видавничий центр «Академія», 2001. Т.2. 848 с.
2. Грибик І. І. Економіка та управління підприємством: теорія і практика : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 428 с.
3. Доберчак Н. І. Економіка виробництва : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 258 с.
4. Дорошенко Г.О. Економіка підприємства : теорія і практикум. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. К.: ЦУЛ. 2013. 328 с.
5. Жук М.М. Удосконалення фінансового механізму державної підтримки інноваційної діяльності суб'єктів ринкової економіки. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. No 3 (165).С. 137-144.
6. Захарченко В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 300 с.
7. Економіка підприємства. Навчальний посібник / С.М. Рогач, Н.М.Суліма, Л.М. Степасюк та ін. К. : «ЦП «КОМПРИНТ»», 2015. 392с.
8. Економіка підприємств. Навчальний посібник (практикум) / С.М.Рогач, Н.М.Суліма,Л.М.Степасюк та ін. К. : «ЦП «КОМПРИНТ»», 2016. –489с.
9. Економіка і фінанси підприємства. Підручник / Н.М. Суліма, Л.М.Степасюк, О.В. Величко. К. : «ЦП «КОМПРИНТ»», 2015. 466 с.
10. Практикум з економіки і фінансів підприємства. Навч. посібник / Н.М. Суліма, Л.М.Степасюк, О.В. Величко. –К. : «ЦП «КОМПРИНТ»», 2016. –385с.
11. Салун М. М. Методологія, методика та оцінка процесів модернізації ресурсного потенціалу підприємства : монографія. К. : Ліра-К, 2013. 416 с.
12. Семенов Г.А. Економіка підприємства : навч. посіб. / Г.А. Семенов, М.О. Панкова, А.Г. Семенов. 2-е вид. К. : ЦНЛ, 2005. 328 с.
13. Тематичний довідник з економіки і фінансів підприємства / Степасюк Л.М., Суліма Н.М., Величко О.В. К. : «ЦП «КОМПРИНТ»», 2015. 278с.
14. Мельник Л. Г. Економіка підприємства : навч. посіб. К.: Ліра-К, 2015. 876 с.
15. Шарко М. В., Мешкова-Кравченко Н. В., Радкевич О. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Херсон : Олді-плюс, 2014. 436 с.
16. Шпак Н. О. Економічна стабільність суб'єктів господарювання в умовах хаотичного розвитку національної економіки України : навч. посіб. / Н. О.Шпак, О. В. Пирог. К. : Ліра-К, 2015. 288 с.

17. Техніко-економічні розрахунки на підприємстві: навч. посіб. /Семенов Г.А. Станчевский В.К. К.: Центр навч.літератури, 2005, 184с.
18. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2015. 498 с.
19. Ярошевич Н. Б. Підприємництво і менеджмент навч. посіб. К. : Ліра -К, 2014. 408 с.
20. Jiansu Mao Sustainable Development Enterprise. Circular Economy and Sustainable Development Enterprises, 2018. pp 201-221
21. Barbara Townley, Philip Roscoe Creating Economy: Enterprise, Intellectual Property, and the Valuation of Goods, Oxford publ. 215p.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Курс з економіки підприємства <http://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=942>